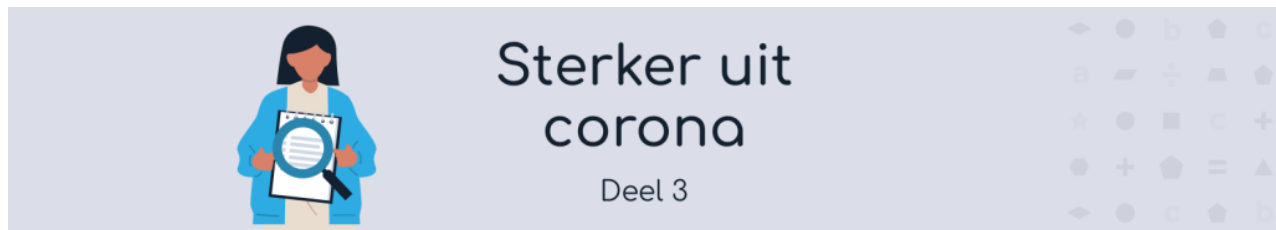

Sterker uit Corona: Deel 3

LU leeruniek.nl/2023/02/03/sterker-uit-corona-deel-3

3 February, 2023

Sterker uit corona

In coronatijd volgde Leeruniek honderden scholen gedurende tweeënhalve jaar. Een unieke periode waarin het hele onderwijsveld genoodzaakt was om op een andere manier les te geven. Wat was hiervan de impact op de leerontwikkeling? Hoe verloopt het herstel? Namen verschillen in de leerontwikkeling tussen kinderen toe? Hoe creëer je kansen als bestuur voor leerlingen en schoolteams? Enkele reflecties van de onderzoekers en uit de praktijk.

Tussenbalans

Sinds corona volgde Leeruniek op verzoek van besturen extra nauwgezet de leerontwikkeling van ruim 450 scholen. Nu, na ruim tweeënhalve jaar maken we de balans op. Bij uiteenlopende besturen vallen dezelfde patronen op, die ieder aanvankelijk verrasten. Deze bevindingen delen wij hierbij graag, uiteraard zonder in te gaan op individuele situaties van besturen of scholen.

Reflecties van de praktijk

We bespreken onze bevindingen met Kim Peters en Marie-Lou Elderenbosch, onderwijsadviseurs bij Stromend. Met hun jarenlange ervaring als adviseurs onderwijskwaliteit kennen zij als geen ander het belang van data-analyse en duiding (cyclisch werken) als essentiële ingrediënt voor onderwijskwaliteit en lerende organisaties.

Miniserie: 'sterker uit corona'

In deze miniserie gaan we in gesprek met Marie-Lou en Kim over onze bevindingen. Herkennen ze deze uit hun eigen ervaring? Welke algemene lessen zien ze voor scholen

en besturen om sterker uit de crisis te komen? In deel 1 leest u over de opzet van de analyses (focus op bovenbouw) en over de eerste opvallende bevindingen.

Deel 3: Hoe zet je als bestuurder ‘analyses van een crisis’ in om onderwijskwaliteit, samen met scholen, verder te versterken?

Interne factoren die leiden tot leerwinst

In **deel 1** van deze miniserie zagen we hoe groot schoolverschillen waren, tweeënhalf jaar na het begin van corona. Het maakt voor een leerling nogal uit op welke school hij/zij zat tijdens de corona-storm: op de ene school nam leervertraging toe, terwijl op deze op de andere school werd ingelopen of er na tweeënhalf jaar zelfs leerversnelling te zien was.

In **deel 2** zagen we dat externe factoren amper verklaring bieden voor deze schoolverschillen. Noch schoolweging, noch stedelijkheid of schoolgrootte hing duidelijk samen met leervertraging of -versnelling.

In **deel 3** - het laatste deel van deze miniserie - kijken we daarom niet naar externe maar interne factoren, die door de school of het bestuur te beïnvloeden zijn. We sluiten af met enkele praktische stappen om als bestuurder lessen uit corona te benutten ter versterking van aanpak onderwijskwaliteit door scholen zelf.

De corona-periode was een unieke periode waarin alle scholen geconfronteerd werden met schoolsluitingen, hybride onderwijs, uitval van leerkrachten en crisismanagement. Het lukte sommige scholen leerwinst te realiseren. Welke interne factoren hebben ervoor gezorgd dat dit mogelijk was?

In de praktijk zien wij dat de volgende factoren een belangrijke rol spelen.

- Cyclisch werken. Het planmatig werken aan onderwijskwaliteit waarbij scholen gedurende het schooljaar op basis van vooraf gestelde doelen hun onderwijsproces evalueren en aanpassen
- Gebruik maken van relevante inzichten uit de wetenschap, zoals bijvoorbeeld effectieve factoren van online onderwijs
- Een professionele schoolcultuur, waarin het geven van feedback en leren van elkaar gemeengoed is.

Lerende cultuur

Bovenstaande factoren zijn belangrijke aanjagers voor een lerende cultuur. We concluderen dat er op scholen die leerwinst weten te realiseren sprake is van zo'n lerende cultuur. Deze cultuur zorgt er voor dat die scholen passend reageren op gewijzigde externe omstandigheden, kortom wendbaar zijn.

Ook nu corona voorbij lijkt te zijn is wendbaarheid van belang. Er zijn immers altijd externe omstandigheden die wijzigen. Denk bijvoorbeeld aan een verandering in de schoolpopulatie en het lerarentekort.

Aan de slag als bestuurder

Wil jij als bestuurder weten hoe wendbaar jouw scholen zijn en wat effectieve manieren zijn om een lerende cultuur te creëren? Leeruniek en Stromend hebben onderstaand stappenplan hiervoor gemaakt.

Stap 1: analyseer de impact van de corona-periode op resultaten

Doe een corona-impactanalyse: onderzoek hoe jouw scholen hebben gepresteerd in de corona-periode en hoe het herstel eruit ziet. Visualiseer de resultaten per vak en per leerjaar voor elke school en het bestuur als geheel. Eventueel kan je dit uitbreiden met een analyse basisvaardigheden, waarin je hele schoolpopulatie vergelijkt met een passende benchmark.

Stap 2: duid je analyse in de context van de scholen

Kijk waar gemiddeld leervertraging te zien is, waar herstel en waar juist leerversnelling. Welke verschillen neem je waar?

Stap 3: evalueer de aanpak onderwijskwaliteit per school

Onderzoek hoe jouw scholen werken aan onderwijskwaliteit (denk aan drie eerder genoemde factoren: cyclisch werken, gebruik van wetenschappelijke inzichten, professionele cultuur).

Stap 4: faciliteer het gesprek tussen scholen over versterking van onderwijskwaliteit

Laat scholen hierover met elkaar in gesprek gaan. Wat zijn effectieve factoren van een lerende cultuur? Welk gedrag van schoolleiders past hierbij? In hoeverre wil je als bestuur de scholen ondersteunen en hoe laat je de scholen samenwerken?

Meer weten, of hulp nodig bij één of meerdere stappen?

Denk bijvoorbeeld aan een analyse van je data op bestuursniveau van je basisvaardigheden of een complexe analyse van het herstel na corona. Meer weten? Via de onderstaande knop maak je direct een vrijblijvende afspraak met iemand van Leerunieks data science- of onderwijsteam. Hulp nodig bij het duiden van data of het versterken van de lerende cultuur binnen jouw bestuur? Neem dan contact op met Stromend.

[Leeruniiek](#)
[Stromend](#)

Direct in gesprek met de onderzoekers? Kom op 11 maart 2023 naar researchED.

Op zaterdag 11 maart zal onderzoeker Jelte de Jongh van Leeruniiek op researchED in Nijkerk apart aandacht besteden aan het onderzoek *Sterker uit corona*. Wil je dan live in gesprek gaan, meld je dan direct aan via [deze link](#).
